

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Din Öğretimi Genel Müdürlüğü**

**EBRU DERSİ
ÖĞRETİM PROGRAMI**

ANKARA, 2014

1. GİRİŞ

Sanat, insanlık tarihi boyunca var olmuş estetik ifade tarzlarının bütünüdür. İslam toplumlarında sanat, ilahi güzelliği aramanın vasıtası olarak görülmüş ve İslam inancına uygun olarak soyutluğu öne çıkaran fakat figüratif olmayan bir sanat anlayışı benimsenmiştir. Bu ilkedен hareketle kitap süsleme sanatlarımız içinde en soyut sanat olan ebru sanatı, son asırda bir levha sanatı hâline gelerek kitaplardan duvarlara taşınmıştır.

Ebru, Türk-İslam sanatlarının sürprizlere açık ve rengârenk yönüyle insanları derinden etkileyen bir sanattır. Son dönemde ebru sanatına olan ilgi, geçmiş devirlerle kıyaslanamayacak kadar yüksek seviyeye ulaşmıştır. Bu yoğun ilgi, ebru sanatının öğrenimine/öğretimine olan ihtiyacı da beraberinde getirmektedir.

Kadim kâğıt süsleme sanatlarımızdan olan ebru, usta-çırak ilişkisi içinde asırlardır nesilden nesile aktarılarak şekil ve esaslar dairesinde uygulamalı olarak öğretilir.

İmam-hatip liselerinin 11 veya 12. sınıflarından birinde haftada bir saat okutulacak ebru dersinin öğretim programında 7 ünite yer almaktadır.

2. GENEL AMAÇLAR

Ebru dersini alan öğrenciler;

1. Ebru sanatı hakkında genel bilgi edinir.
2. Ebru sanatının tarihi, dünya sanatları içindeki yeri ve bu sanatın önemli temsilcileri hakkında bilgi sahibi olur.
3. Ebru yapımı öncesi her türlü ön hazırlığı yapabilme becerisini kazanır.
4. Ebrunun bütün temel formlarını yapabilir.
5. Ebruda hatib ve çiçek formlarını teknede şekillendirmeyi kavrar.
6. Ebruda akkâse formların üretilme tekniklerini bilir.

3. PROGRAMIN UYGULANMASINA İLİŞKİN İLKELER

1. Ünite ve kazanımlar, ebru dersi öğretim programı genel amaçlarına ulaşmayı sağlayacak şekilde farklı öğrenme alanlarına bölünerek belirtilmiştir.
2. Her bir ünite için kullanılacak süre ve işleniş sırası programda belirlenmiştir. Bununla birlikte zümre öğretmenlerince öğrenci seviyesi ve çevre şartlarına uygun planlama yapılabilir.

3. Öğrenme-öğretme etkinliklerinde öğrenci merkezli öğrenme ve öğretme yöntem, teknik ve stratejileri kullanılır.
4. Tüm öğrenme-öğretme süreçlerinde konular, öğrencilere kolaylaştırılarak ve sevdirilerek öğretilir.
5. Uygulama ünitelerinde öğrenciler gerektiğinde gruplara ayrılarak uygulamalara ağırlık verilir.
6. Uygulama yanında video vb. araçlardan da yararlanılarak zenginleştirilmiş bir öğrenme ortamında ders işlenir.

4. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Ölçme ve değerlendirme, eğitim ve öğretimin önemli bir parçasıdır. Eğitimde, programların istenilen başarıyı gösterip göstermediği, öğrencilerden beklenen bilgi, beceri ve tutumların gelişip gelişmediği, ölçme ve değerlendirme yoluyla tespit edilir.

Ebru dersine yönelik ölçme ve değerlendirme faaliyetleri süreç odaklı ve ürün odaklı olarak yürütülebilir. Bu derste süreç ve uygulamalar önemsenmelidir. Öğretmen sürecin değerlendirmesini yaparken kendine, durumlara, ortama, ilgi ve ihtiyaçlara uygun ölçme yöntem ve teknikleri geliştirebilir.

Ebru dersinde öğrencilerin bilgi ve özel yeteneklerini kullanarak bir ürün ortaya çıkarmaları beklendiği için ölçme ve değerlendirmede öğrencilerin bilişsel ve duyuşsal gelişimini bir bütün olarak ölçmeye olanak sağlayan performans değerlendirme yaklaşımı kullanılabilir. Öğrenciler tarafından ortaya konan ürünlerin bir araya getirildiği öğrenci ürün dosyalarından sürecin değerlendirilmesinde yararlanılabilir.

Ebru dersinde ölçme ve değerlendirme süreci, öğrenci merkezli ele alınır. Öğrencilerin gelişim süreci, edindiği kazanımların birbirinden farklı olabileceği göz önünde bulundurulmalı süreç ve sonuçtaki düzeylerinin farklılık gösterebileceği dikkate alınmalıdır. Bu nedenle ölçme ve değerlendirme sürecinde her öğrenci kendi başlangıç ve gelişim düzeylerine göre değerlendirilmelidir. Bu ölçme ve değerlendirme süreci öğrencinin kendi eğilimlerini, becerilerini, yetkinliklerini keşfetmesine olanak sağlar.

Ebru dersine kullanılacak ölçme değerlendirme etkinlikleri;

1. Amaç ve kazanımlarla uyumlu olmalı,
2. Öğrenme-öğretme süreciyle bütünlük (süreci değerlendirme) arz etmeli,

3. Öğrenim süreci sonunda kazanılması planlanan yeterlikler, bilgi, beceri ve tutumları ölçmeli,
4. Öz değerlendirmeye imkân tanımalı,
5. Öğrencilerin bireysel gelişimlerini izleyebilecek (Performans görevleri, projeler, portfolyo, dereceli puanlama anahtarı (rubric), kontrol listesi, öz ve akran değerlendirme formları ve gözlem formu gibi) uygun ölçme araçları kullanılmalı ve mümkün olduğunca ölçme araçlarında çeşitlilik sağlanmalıdır.

5. EBRU DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ ÜNİTE, KAZANIM VE SÜRELERİ

ÜNİTELER	KAZANIMLAR	DERS SAATİ
EBRU SANATI	3	2
EBRU SANATININ TARİHÇESİ VE MEŞHUR ÜSTADLARI	5	3
EBRU SANATINDA ÖN HAZIRLIK	5	5
EBRU SANATINDA TEMEL FORMLAR	8	8
EBRU SANATINDA HATİB FORMLARI	3	6
EBRU SANATINDA ÇİÇEKLI FORMLAR (NECMEDDİN EBRULARI)	8	10
EBRU SANATINDA AKKÂSE	1	2
TOPLAM	33	36

6. EBRU DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ ÜNİTE VE KONULARI

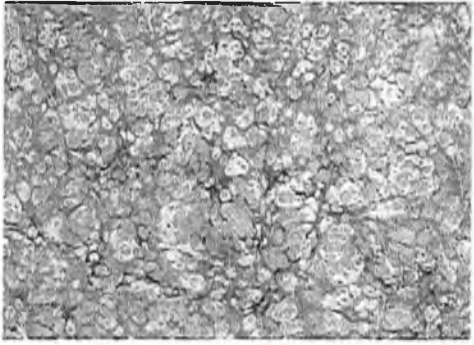
ÜNİTELER						
1.ÜNİTE	2.ÜNİTE	3.ÜNİTE	4.ÜNİTE	5.ÜNİTE	6. ÜNİTE	7.ÜNİTE
EBRU SANATI	EBRU SANATININ TARİHÇESİ VE MEŞHUR ÜSTATLARI	EBRU SANATINDA ÖN HAZIRLIK	EBRU SANATINDA TEMEL FORMLAR	EBRU SANATINDA HATİB FORMLARI	EBRU SANATINDA ÇİÇEKLİ FORMLAR (NECMEDDİN EBRULARI)	EBRU SANATINDA AKKÂSE
<ol style="list-style-type: none"> Ebru Sanatının Tanımı ve Amacı Ebru Kelimesinin Kökeni Ebru Sanatının İç Dünyamıza Yansıması 	<ol style="list-style-type: none"> Ebru Sanatı Tarihine Genel Bakış Ebru Sanatının Kullanılma Sahaları Dünyada Ebru Sanatı Ebru Üstatlarımız 	<ol style="list-style-type: none"> Ebru Sanatında Kullanılan Malzemeler Renkler ve Renklerin Kullanılışı Tekne Materyalinin Hazırlanışı ve Tekne Ayarının Yapılması Boya Ayarlarının Yapılması 	<ol style="list-style-type: none"> Battal Ebrunun Yapılışı <ol style="list-style-type: none"> Tarz-ı Kadim Battal Ebrunun Yapılışı Nefli Battal Ebrunun Yapılışı Mustafa Düzgünman Battal Ebrusunun Yapılışı Serpmeli Battal Ebrunun Yapılışı Gel-git Ebrunun Yapılışı Bülbülyuvası Ebrunun Yapılışı Şal Ebrunun Yapılışı Taraklı Ebru ve Çeşitleri Hafif Ebru Yapılışı 	<ol style="list-style-type: none"> Hatib Ebru İçin Zemin Ebru Yapımı Hatib Ebrusu İçin Boya Ayarlarının Yapılması Hatib Ebru Çeşitlerinin Yapımı 	<ol style="list-style-type: none"> Geleneksel Ebru Sanatımızda Çiçek Formları <ol style="list-style-type: none"> Lale Ebru Yapımı Karanfil Ebru Yapımı Papatya Ebru Yapımı Sümbül Ebru Yapımı Gelincik Ebru Yapımı Menekşe Ebru Yapımı Çiçekli Ebrularda Özgün Yorumlar 	<ol style="list-style-type: none"> Akkâse Ebrunun Yapılışı

7. EBRU DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ ÜNİTE KONULARI, KAZANIMLAR VE AÇIKLAMALARI

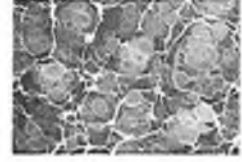
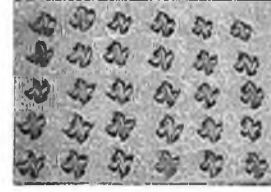
EBRU DERSİ			
1.ÜNİTE	KONULAR	KAZANIMLAR	AÇIKLAMALAR
EBRU SANATI	<ol style="list-style-type: none">1. Ebru Sanatının Tanımı ve Amacı2. Ebru Kelimesinin Kökeni3. Ebru Sanatının İç Dünyamıza Yansıması	<p>Bu ünite sonunda öğrenciler;</p> <ol style="list-style-type: none">1. Ebru sanatını tanımlar.2. Ebru kelimesinin kökenini açıklar.3. Ebru sanatının iç dünyamıza kattığı değerleri fark eder.	<ol style="list-style-type: none">1. kazanım işlenirken ebru sanatının hangi amaçlarla kullanıldığına değinilecektir.2. kazanım işlenirken ebru sanatı isminin neden “ebru” olduğuna değinilecektir.3. kazanım işlenirken ebru sanatının manevi dünyamıza etkilerine önem ve ağırlık verilecektir.

EBRU DERSİ			
2.ÜNİTE	KONULARI	KAZANIMLAR	AÇIKLAMALAR
EBRU SANATININ TARİHÇESİ VE MEŞHUR ÜSTADLARI	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ebru Sanatı Tarihine Genel Bakış 2. Ebru Sanatının Kullanılma Sahaları 3. Dünyada Ebru Sanatı 4. Ebru Üstatlarımız 	<p>Bu ünite sonunda öğrenciler;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ebru sanatının tarihi gelişim sürecini açıklar. 2. Ebru sanatının hangi amaçlarla kullanıldığını bilir. 3. Ebru sanatının kullanılma sahaları hakkında bilgi sahibi olur. 4. Ebru sanatının dünyanın farklı ülkelerindeki uygulamaları hakkında bilgi sahibi olur. 5. Meşhur ebru üstatlarımızı tanır. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. kazanım işlenirken ebru sanatının ortaya çıktığı bölge, Anadolu coğrafyasına ulaşma süreci ve günümüze kadar olan gelişimi açıklanacaktır. 2 ve 3. kazanımlar işlenirken ebru sanatının geçmişte ve günümüzde gördüğü ilgiye ve hangi alanlarda kullanıldığına değinilecektir. 4. kazanım işlenirken ebru sanatının dünya ölçeğinde de ilgi gördüğü ebru kullanımı örnekleriyle ele alınacaktır. 5. kazanım işlenirken ebru üstatlarının, bu sanatın günümüze kadar aktarılmasındaki önemine vurgu yapılacaktır.

EBRU DERSİ			
3.ÜNİTE	ÜNİTE KONULARI	KAZANIMLAR	AÇIKLAMALAR
EBRU SANATINDA ÖN HAZIRLIK	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ebru Sanatında Kullanılan Malzemeler 2. Renkler ve Renklerin Kullanılışı 3. Tekne Materyalinin Hazırlanışı ve Tekne Ayarının Yapılması 4. Boya Ayarlarının Yapılması 	<p>Bu ünite sonunda öğrenciler;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ebru sanatında kullanılan malzemeleri tanırlar. 2. Geleneksel usulle boya ezilme tekniğini uygularlar. 3. Renkleri ve renklerin kullanılmasını açıklarlar. 4. Tekne materyalinin hazırlanışı konusundaki yöntem ve teknikleri kavrarlar. 5. Boya ayarlarının yapımını uygularlar. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. kazanım işlenirken ebru sanatında kullanılan malzemeler şamua kâğıt, kıvam arttırıcı, ebru boyası, ebru fırçası, su, sığır ödü, kavanoz, at kılı, gül dalı, biz ve tarak ile sınırlandırılacaktır. 2. kazanım işlenirken malzemelerin hazırlanışına değinilir ve geleneksel ebru fırçası bağlama tekniği uygulamasına yer verilecektir. 3. kazanım işlenirken renklerin psikolojik anlamlarına değinilecektir. 4. kazanım işlenirken kitre ayarlarına yer verilecektir. <p>Bu ünitenin tüm kazanımları uygulama ağırlıklı işlenecektir.</p>

EBRU DERSİ			
4.ÜNİTE	ÜNİTE KONULARI	KAZANIMLAR	AÇIKLAMALAR
EBRU SANATINDA TEMEL FORMLAR	<ol style="list-style-type: none"> 1. Battal Ebrunun Yapılışı <ol style="list-style-type: none"> 1.1 Tarz-ı Kadim Battal Ebrunun Yapılışı 1.2 Neftli Battal Ebrunun Yapılışı 1.3 Mustafa Düzgünman Battal Ebrunun Yapılışı 1.4 Serpmeli Battal Ebrunun Yapılışı 2. Gel-git Ebrunun Yapılışı 3. Bülbülyuvası Ebrunun Yapılışı 4. Şal Ebrunun Yapılışı 5. Taraklı Ebru ve Çeşitleri 6. Hafif Ebru Yapılışı 	<p>Bu ünite sonunda öğrenciler;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ebru sanatındaki temel formları kavrar. 2. Temel formlar için gerekli boya ve tekne materyalini ayarlar. 3. Battal ebru çeşitlerinin yapılışını uygular. 4. Gel-git ebrunun yapılışını uygular. 5. Bülbülyuvası ebrunun yapılışını uygular. 6. Şal ebrunun yapılışını uygular. 7. Taraklı ebru ve çeşitlerini uygular. 8. Hafif ebru yapılışını uygular. 	<p>Bu ünitenin tüm kazanımları, uygulama ağırlıklı olarak işlenmelidir.</p>

EBRU DERSİ

5. ÜNİTE	ÜNİTE KONULARI	KAZANIMLAR	AÇIKLAMALAR
EBRU SANATINDA HATİB FORMLARI	<ol style="list-style-type: none">1. Hatib Ebru İçin Zemin Ebru Yapımı2. Hatib Ebrusu İçin Boya Ayarlarının Yapılması3. Hatib Ebru Çeşitlerinin Yapımı	<p>Bu ünite sonunda öğrenciler;</p> <ol style="list-style-type: none">1. Hatib ebru için zemin ebru uygular.2. Hatib ebrusu için boya ayarlarını yapar.3. Hatib ebru çeşitlerini uygular.	<p>1. kazanım işlenirken öğrencilerle zemin için tek renkli hafif ebru çalışılacaktır.</p> <p>3. kazanım işlenirken hatib ebru desenlerinden yürek, çarkıfelek, yıldız ve yonca desenleri uygulamalı olarak gösterilecektir.</p> <p>Bu ünitenin tüm kazanımları uygulama ağırlıklı olarak işlenecektir.</p>

EBRU DERSİ			
6.ÜNİTE	ÜNİTE KONULARI	KAZANIMLAR	AÇIKLAMALAR
EBRU SANATINDA ÇİÇEKLİ FORMLAR (NECMEDDİN EBRULARI)	1. Geleneksel Ebru Sanatımızda Çiçek Formları 1.1 Lale Ebru Yapımı 1.2 Karanfil Ebru Yapımı 1.3 Papatya Ebru Yapımı 1.4 Sümbül Ebru Yapımı 1.5 Gelincik Ebru Yapımı 1.6 Menekşe Ebru Yapımı 2. Çiçekli Ebrularda Özgün Yorumlar	Bu ünite sonunda öğrenciler; 1. Geleneksel ebru sanatımızda çiçek formlarını teknede uygular. 2. Lale ebru yapımını uygular. 3. Karanfil ebru yapımını uygular. 4. Papatya ebru yapımını uygular. 5. Sümbül ebru yapımını uygular. 6. Gelincik ebru yapımını uygular. 7. Menekşe ebru yapımını uygular. 8. Çiçekli ebrularda özgün yorumları uygular.	Bu ünitenin tüm kazanımları uygulama ağırlıklı olarak işlenecektir.

EBRU DERSİ

7.ÜNİTE	ÜNİTE KONULARI	KAZANIMLAR	AÇIKLAMALAR
EBRU SANATINDA AKKÂSE	1. Akkâse Ebrunun Yapılışı	Bu ünite sonunda öğrenciler; 1. Beğenilen kompozisyonların istenilen alanlarını akkase tekniğiyle renklendirir.	Bu ünitenin tüm kazanımları uygulama ağırlıklı olarak işlenmelidir.